

Handtaskan

Frá nauðsyn yfir í stöðutákn

Anna Kristín Sigurðardóttir

Listaháskóli Íslands

Hönnunar- og arkitektúradeild

Fatahönnun

Handtaskan

Frá nauðsyn yfir í stöðutákn

Anna Kristín Sigurðardóttir

Leiðbeinandi: Elísabet V. Ingvarsdóttir

Vorönn 2012

Í ritgerð þessari er farið yfir uppruna og sögu handtöskunnar til að reyna að gera því skil hvernig hún varð að þeim ómissandi aukahlut og stöðutákni sem hún er í dag. Er saga hennar rakin aftur til fyrstu heimilda þess að maðurinn fór að nota poka og pyngjur til að bera eigur sínar í, yfir í vasapoka og svo þaðan yfir í handtöskur og hvernig breytingar á klæðaburði hafa haft áhrif á þessa þróun. Litið er á hvers vegna handtöskur urðu frekar fylgihlutur fyrir konur en karla og hvernig sú þróun hefur allar götur síðan varpað ákveðnum dulúðarblæ á handtöskur. Einnig er skoðað hvernig þróun handtöskunnar hefur samtvinnast breyttum lifnaðarháttum svo sem með tilkomu lestarkerfis og auknum ferðalögum. Hvernig þörf manneskjunar til að skilgreina þjóðfélagsstöðu sína hefur gert handtöskur að stöðutákni. Handtaskan er einnig skoðuð út frá sjónarhorni kvenréttindabaráttunnar sem ýmist leit á handtöskur sem táknræna birtingarmynd um kúgun kvenna eða tákn um frelsi. Þá eru þeim eiginleikum sem gera handtöskuna að góðri söluvöru gerð skil. Síðan er fyrirbærið itaskan skoðað og reynt að átta sig á því hvers vegna konur eru tilbúnar að borga svimandi háar upphæðir og jafnvel selja sig í vændi til að eignast slíkar töskur.

Efnisyfirlit

Uppruni og saga handtöskunnar	4
Þróun miðaldarpyngja og vasapoka	4
Hannyrðatöskur verða að fyrstu handtöskunum í nútíma skilningi	6
Handtaskan eins og við þekkjum hana í dag verður til	9
Handtöskur verða órjúfanlegur partur af heildarútliti kvenna.....	10
Áhrif seinni heimsstyrjaldar og eftirstríðsáranna á handtöskur	11
Merkjatöskur líta dagsins ljós.....	12
Handtaskan sem söluvara	13
Fyrirbærið it-taskan	15
Merkjapólitík handtöskunnar.....	16
Handtaskan og kvennréttindabaráttan	17
Lokaorð	19
Heimildarskrá	21
Ljósmyndaskrá	22

Uppruni og saga handtöskunnar

Í þessari ritgerð er markmiðið að kanna hvað gerði handtöskuna að svona mikilvægum fylgihlut og að þeirri frábæru söluvöru sem hún er í dag. Til þess að skilja mikilvægi hennar í dag skoða ég upphaf handtöskunnar, sögu hennar og þróun með það að markmiði að sjá hvaða þættir höfðu aðallega þau áhrif að hún varð svona vinsæl. Ég skoða það hvernig hún breyttist frá því að vera brýn nauðsyn til að bera eigur sínar í yfir í það að verða einskonar tákni um ákveðið stöðugildi og ímynd sem ef til vill er ein ástæða þess að konur eru tilbúnar að borga svimandi háar upphæðir fyrir handtöskur. Mun ég einnig skoða hvernig þessi þróun hefur að mörgu leiti samtvinnast kvenréttindabaráttu og stöðu kvenna í samfélaginu.

Þróun miðaldapyngja og vasapoka

Í gegnum mannkynssöguna hafa verið notaðir ýmsir pokar og pyngjur til að geyma mismunandi hluti (sjá mynd 1). Árið 2001 fundust í Ölpunum fimm þúsund ára gamlar líkamsleifar manns sem fékk nafnið „frosni Fritz“ og kom í ljós að hann var með pyngju undir ýmsa smáhluti festa við mittisbelti sitt.¹ Forn-Grikkir báru pyngjur

Mynd 1

sem voru kallaðar *byrasa* og rómverjar *bursa* og *reticulum*.²

Búddamunkar í Kína og afrískir töfralæknar gengu með ýmsar pyngjur og poka auk þess sem hirðingjar víða um heim notuðust einnig við slíkar nauðsynjar til að flytja eigur sínar á milli staða.³ Til voru

Mynd 2

pokar undir bréf sem voru fyrst kallaðir *male* og seinna *mail*, en það orð er enn notað yfir póst auk þess sem til voru pokar undir pappaskjöl sem kallaðir voru *budgets*.⁴

Pyngjurnar þróuðust svo þannig að málmgrind bættist við

þær sem gerði þær stærri og ögn mótaðri (sjá mynd 2). Á miðöldum voru þessar

¹ Dana Thomas, *Deluxe: How luxury lost its luster*, the Penguin press, New York, 2007, bls. 185.

² Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, Harper Collins publishers, New York, 2007, bls. 18.

³ Dana Thomas, *Deluxe: How luxury lost its luster*, bls. 186.

⁴ Vanda Foster, *Bags and purses*, önnur útgáfa, The costume accessories series, B.T. Batsford ltd., London, 1985, bls. 6.

pyngjur auk annarra hluta festar með keðju eða bandi við belti hjá bæði körlum og konum (sjá mynd 3).⁵ Form og innihald þessara pyngja var mjög mismunandi og fóru eftir stöðu eigandans og þeirri tísku sem var til staðar. Einnig var efnisval mismunandi en algengt var að pyngjur heldra fólks væru úr silki með skreyttri málmgrind.⁶ Því minni sem pyngjan var þeim mun háttsettari varstu í samfélaginu og hafðir aðra þér lægri til að halda á þyngri hlutum.⁷ Miðalda pyngjur voru ekki

Mynd 3

Mynd 4

einungis notaðar til að geyma peninga og verðmæti, heldur voru einnig til minni pyngjur sem haldið var á í höndunum en þær voru oftast til skrauts eða höfðu táknræna merkingu. Þetta voru til dæmis pyngjur sem voru gefnar brúðhjónum á brúðkaupsdaginn (sjá mynd 4) og svo kallaðar *almoner* sem voru litlar skreyttar pyngjur sem áttu að draga athygli að peningunum sem þær innihéldu en þær voru notaðar við athafnir þar sem aðalsmenn sýndu góðvild sína og gáfu fátækum pening.⁸

Það að pyngjurnar dingluðu niður úr beltum fólks utan klæða gerði þær að auðveldu skotmarki vasahjófa eða pyngjuskera eins og þeir voru upprunalega nefndir. Þar sem auðvelt var að skera á pyngjurnar án þess að eigandi þeirra yrði þess var og sem varúðarráðstöfun vegna þessa fór fólk í auknum mæli að bera pyngjurnar innanklæða eða fela verðmæti sín í fellingum á fatnaði sínum.⁹ Ekki hurfu þó allar pyngjur innanklæða en t.d. má nefna að pyngjur skosku hálandahöfðingjanna héldust á sínum stað auk þess sem veiðimenn héldu áfram að bera sínar utanklæða. Þess fyrir utan voru það aðallega mikið skreyttar pyngjur sem notaðar voru við hátíðleg tilefni sem enn voru bornar utan klæða. Eftir að pyngjurnar færðust innanklæða tóku sumar konur upp á því að bera skrautlegar sylgjur úr dýrum málmum sem kölluðust *chatelaine* og voru þræddar upp á mittisbeltin (sjá mynd 5). Niður úr þeim voru svo keðjur sem festar voru á nauðsynjar sem þær þurftu að hafa við hendina. Þetta var dýr leið til að hafa reiður á þeim smáhlutum sem þurfti að bera enda þýðir *chatelaine*

Mynd 5

⁵ Anna Johnson, *Handbags: The power of the purse*, Workman publishing company inc., New York, 2002, bls. xix-xx.

⁶ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 7.

⁷ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 18.

⁸ Sama rit, bls. 18.

⁹ Sama rit, bls. 20.

líka húsfurú kastalans og gefur því kannski auga leið að þetta var ekki í boði fyrir alla.¹⁰ Á 18. öld leit dagsins ljós nýjung en það voru vasar og tóku þeir fljótlega við hlutverki pyngjanna. Þessir vasar voru tvennskonar og ekki eins fyrir konur og karla. Hjá körlum voru þeir saumaðir fastir inn í fötin sem þeir klæddust. Hjá konum voru þetta fallegir oft útsaumaðir perulaga vasar með áföstum streng (sjá mynd 6) sem bundnir voru í mittið þannig að vasarnir sátu yfir mjöðmunum innan undir

Mynd 6

undirpilsunum.¹¹ Til að hafa greiðan aðgang að þeim þá voru gerð vasagöt sitt hvorum megin á kjólpils kvenna.¹² Þessir kvenvasar urðu fljótlega partur af undirfatnaði kvenna auk þess sem þeir urðu að leynistöðum sem gerðu konum kleift að ferðast um með persónulegar eigur sínar án þess að nokkur yrði

þess var.¹³ Þrátt fyrir að þeir sæjust ekki þá voru þessir kvenvasar oft fallega útsaumaðir og mikið lagt í þá. Konur af lægri stéttum fóru þó ekki eins leynt með vasana sína og voru oft með þá undir svuntunum.¹⁴ Eina fólkið sem hélt áfram að nota pyngjur og poka í stað vasa var gamalt fólk og fátæklingar. Þar fyrir utan notuðu flestir litlar leðurpyngjur undir peninga auk þess sem margir báru á sér litlar fallega skreyttar pyngjur með ilmefnum til að fela ólykt en báðar þessar tegundir pyngja voru án málmhrings sem var ekki lengur í tísku. Vel skreyttar pyngjur urðu einnig vinsælar gjafir á seinni hluta 17. aldar og hélst sá siður út 18. öldina.¹⁵

Hannyrðatöskur verða að fyrstu handtöskunum í nútíma skilningi

Þar sem ætlast var til að konur af öllum þjóðfélagsstigum legðu stund á útsaum og skrauthnútagerð voru hannyrðatöskur eða pyngjur þeim mikilvægir aukahlutir til að

¹⁰ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 8-9.

¹¹ Anna Johnson, *Handbags: the power of the purse*, bls. xxi-xxii.

¹² Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 9.

¹³ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 20.

¹⁴ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 10-11.

¹⁵ Sama rit, bls. 8-19.

geta tekið allt sem tilheyrði saumaskapnum með hvert sem var. Þessar töskur og pyngjur voru fallega skreyttar, einskonar sýning á handbragð þess sem töskuna átti (sjá mynd 7). Einnig var með tíð og tíma hægt að kaupa tilbúna hannyrðatöskur og voru þær frönsku einna vinsælastar. Smám saman fóru konur að nota þessar töskur undir fleira en einungis hannyrðahluti og hlutir sem höfðu áður átt heima í vasapokum fóru í auknum mæli að rata í hannyrðatöskurnar. Má segja að það val kvenna að setja hlutina frekar í hannyrðatöskuna en í vasann hafi gert þær að fyrstu handtöskunum í nútíma skilningi.¹⁶

Mynd 7

Þegar þrengri kjólar komust í tísku í París í kringum 1790 var ekki lengur hægt að bera vasapokana innanklæða.¹⁷ Vasapokarnir hurfu og konur brugðu á það

Mynd 8

råd að setja innihald þeirra yfir í hannyrðatöskur sínar. Smám saman voru þær aðlagðar þessu nýja hlutverki meðal annars með því að lengja handföngin og gefa þeim nýtt nafn (sjá mynd 8). Breska nafnið sem töskurnar fengu var *indispensables* og gefur sterklega í skyn með nokkru háði að konur hafi strax orðið mjög háðar handtöskunum sínum. Franska nafnið yfir þær var hinsvegar *reticule* sem dregið var af latneska orðinu *rete* sem þýddi net, en

Rómverjar til forna höfðu notað netapoka sem hétu *reticulum* fyrir eigur sínar.¹⁸

¹⁶ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 30-33.

¹⁷ Anna Johnson, *Handbags: the power of the purse*, bls. Xxi.

¹⁸ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 33.

Þar sem vasarnir voru orðnir svo nátengdir undirfatnaði þá var vart komist hjá því að uppnefna þessar nýju töskur sem *ridicules* eða fásinnu þar sem mörgum fannst fارانlegt og jafnvel hneykslanlegt að bera í hendi sér það sem áður leyndist í földum vösum. Kannski er þetta fyrsta dæmið um undirföt sem yfirhöfn (sjá *skopmynd 9*). *Reticule* töskur urðu fljótt tákn um stöðu og auð fjölskyldu eigandans og var oft á tíðum mikið lagt í útlit þeirra.¹⁹

Fyrri part 19. aldar var endurkomu vasanna fagnað þegar pils kvenna tóku að vikka á ný. Voru þetta bæði vasapokar sem bundir voru í mittið auk þess sem sumir tóku upp á því að hneppa þeim við beltin og enn aðrir að sauma þá við pilsin. Hafði þetta í för með sér dvínandi vinsældir *reticule* taskanna en þær voru samt enn við lýði, meira sem skraut en nauðsyn. Í stað þess að konur bæru þær í höndunum var farið að festa þær við beltin.²⁰ En margar konur voru orðnar svo hrifnar af þessum töskum að þær héldu áfram að bera þær

þrátt fyrir möguleikann á að notast við vasa og eyddu þær oft miklum tíma í að sauma út í þær og gera þær sem fallegastar til að sýnast fyrir mögulegum eiginmönnum.²¹

Um miðbik 19. aldar urðu pils kvenna enn stærri og til að halda þeim uppi urðu til sérstök undirpils sem kölluðust *krinolín*. Vegna þess hversu þétt pilsin lögðust að þessum nýju undirpilsum var ekki lengur hægt að vera með vasa. Þetta varð til þess að enn á ný varð þörf fyrir handtöskur en þá þóttu *reticule* töskurnar ekki nógu stórar og fóru konur að nota *chatelaine* töskur (sjá mynd 10). Þær voru ekkert mikið stærri í sniðum en þægilegri að því leyti að þær voru festar við mittisbelti líkt og *chatelaine* sylgjurnar.²²

¹⁹ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 20-27.

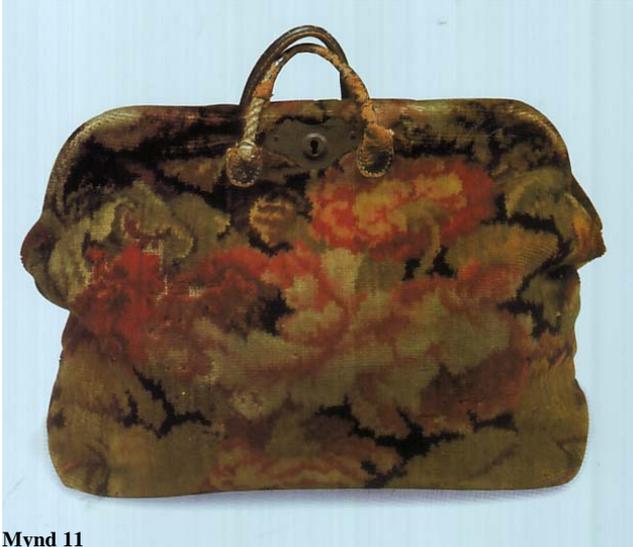
²⁰ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 45-48.

²¹ Claire Wilcox, *Bags*, V&A Publications, London, 1999, bls. 59-61.

²² Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 48-49.

Handtaskan eins og við þekkjum hana í dag verður til

Með tilkomu lestarkerfis í lok 19. aldar fóru konur að ferðast í auknum mæli frá heimilum sínum og urðu því oft að hafa meira meðferðis en áður hafði tíðkast. Þær þurftu því ekki einungis góðar ferðatöskur heldur einnig handtöskur sem voru sterkari

Mynd 11

en *reticule* og *chatelaine* töskurnar.²³ Fyrsta lausnin á þessum vanda voru töskur úr gólfteppum (sjá mynd 11) en svo urðu til sterkar leðurtöskur sem voru kallaðar *handtöskur* og urðu þær fljótt vinsælar.²⁴ Þessi fyrsta nútíma handtaska var upphaflega hönnuð sem handfarangurstaska fyrir karlmenn; var sterkleg leðurtaska með fullt af hólfum

sem hægt var að loka kyrfilega með lás (sjá mynd 12). Þær voru í rauninni ekki hannaðar með það í huga að verða handtöskur heldur voru þær búnar til af leðurfyrirtækjum sem höfðu sérhæft sig í farangurs- og hnakkagerð eins og Louis Vuitton, Hermés og Gucci. Þetta kom þó ekki í veg fyrir það að konur tóku þessum töskum fagnandi hendi og sáust í auknum mæli arkandi um götur stórborga með þessar nýju handtöskur enda hentuðu þær hinum nýja lífsstíl.²⁵ En konur í byrjun tuttugustu aldar voru í auknum mæli farnar að leggja stund á akademískt nám, sækja inn á vinnumarkaðinn og berjast fyrir jafnrétti.²⁶ Leðurfyrirtækin sem framleiddu þessar fyrstu töskur voru ekki lengi að taka eftir þessum

Mynd 12

góðu viðtökum og átta sig á því að konur voru sérstakur markhópur. Smám saman varð þá meiri stíll yfir töskunum og má segja að þar með hafi orðið til það sem í dag

²³ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 33.

²⁴ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 53.

²⁵ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 33-34.

²⁶ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 61.

kallast, lúxus handtöskur.²⁷ Ólíkt hinum viðkvæmu, skrautlegu og oft ill lokanlegu töskum sem konur höfðu gengið með áður voru komnar handtöskur úr sterku leðri, með stöðugu handfangi, lokuðust auðveldlega og voru læsanlegar með lás. Loks gátu konur gengið um með einkalíf sitt kyrfilega falið í handtöskum sínum líkt og þær höfðu gert þegar pokavasar voru algengastir og ef til vill er það þess vegna sem handtöskur hafa allar götur síðan verið sveipaðir dulúðarblæ.²⁸ Freud velti þessari dulúð fyrir sér og var duglegur í skrifum sínum að tengja handtöskur og kynfæri kvenna saman en þetta voru staðir þar sem hendur karlmannna voru ekki velkomnar.²⁹ Enn í dag eru handtöskur geymslur fyrir persónulegustu eigur hvernar konu og getur innihald handtösku oft verið eins og spegilmynd sálarinnar.³⁰

Handtöskur verða órjúfanlegur partur af heildarútliti kvenna

Mynd 13

Þörf kvenna til að eiga töskur fyrir hvert tækifæri og við hvern klæðnað jókst og til urðu allskonar litlar stílhreinar leður handtöskur sem flestum fylgdi lítið veski í stíl. Litlar töskur úr málmni auk þess sem *dorothy* töskur (sjá mynd 13) urðu vinsælar en þær töskur voru úr mýkri efnum og lokuðust þegar togað var í reimarna, sem virkuðu sem handföng og minntu að mörgu leyti á *reticule* töskurnar. Eftir fyrri heimstyrjöldina fóru konur í auknum mæli að farða sig, reykja sígarettur og ganga í efnisminni kjólum og

hjálpaði það allt við það að töskur urðu órjúfanlegur hluti heildarútlis og klæðnaðar kvenna.³¹ Þar sem konur gátu í auknum mæli treyst á að skapa eigin tekjur þá var talið að þær þyrftu ekki lengur að treysta á það að punta sig í von um að krækja í eiginmann til að sjá fyrir sér og þar af leiðandi myndu handtöskur þróast meira

Mynd 14

²⁷ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 34-37.

²⁸ Anna Johnson, *Handbags: the power of the purse*, bls. Xxiv.

²⁹ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 52-55.

³⁰ Laronche, Martine, „The secret life of handbags”, í *The Guardian*, 5. apríl 2011, sótt 8. janúar 2012, <http://www.guardian.co.uk/artanddesign/2011/apr/05/secret-handbags-pierre-klien-laronche>

³¹ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 61- 69.

yfir í praktík en skraut.³² Sú varð þó ekki raunin og töskur urðu fánlegar í óendanlegum útfærslum og voru þó flestar í skrautlegum austurlenskum stíl og

Mynd 15

margar úr dýrum efnum auk þess sem farið var að nota rennilása á þær. *Pochette* töskur (sjá mynd 14) voru kannski helsta nýjungin á þessum tíma en það voru töskur sem voru ekki með nein handföng heldur var oft haldið á þeim með því að klemma þær undir handlegginn. Á fjórða áratug síðustu aldar var í fyrsta skipti farið að framleiða efni, hanska, skó og handtöskur í stíl við hvort annað og konur lögðu meira kapp á að þessir hlutir færu

saman. Töskur undir *súrrealískum* áhrifum nutu auk þess mikilla vinsælda og mátti sjá hinar furðulegustu töskur sem voru allt frá því að vera í laginu eins og skip eða fata með kampavíni yfir í að líta út eins og fiskabúr þakið plastskeljum (sjá mynd 15).³³ *Minimalismi*

Mynd 16

hafði líka áhrif á útlit handtaskna á þessum tíma sem er kannski skýrasta dæmið um það hvernig *pochette* töskurnar þróuðust yfir í *clutch* töskurnar með því að allt auka þrjál var fjarlæggt og voru þetta stílhreinar nútímalegar töskur sem small í þegar þeim var lokað (sjá mynd 16).³⁴

Áhrif seinni heimsstyrjaldar og eftirstríðsáranna á handtöskur

Mynd 17

Seinni heimstyrjöldin hafði mikil áhrif á þróun handtöskunnar sem á einni nóttu glataði öllu því „skopskyni“ sem súrealisminn hafði fært þeim. Helsta nýjungin sem stríðið hafði í för með sér var að handföngin lengdust og í stað handtaska komu rúmgóðar axlartöskur sem voru praktískar þar sem maður gat borið þær um leið og maður notaði hendurnar í eitthvað annað (sjá mynd 17). Einnig gengu flestar konur um með einhverskonar innkaupapoka.³⁵ Að hætta að nota töskur og taka upp karlmannsvasa var einnig hugmynd sem kom upp á þessum

³² Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 47.

³³ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 69- 73.

³⁴ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 48.

³⁵ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 74-75.

árum en fékk lítinn meðbyr. Þegar stríðinu svo lauk fannst konum að hlutverk þeirra væri að líta vel út og vera með „góða“ handtösku. Góð handtaska þýddi nútímaleg, smekkleg og skynsamleg hönnun úr annað hvort svörtu kálfaskinni eða krókódíl.

Þetta voru dýrar töskur en þær þóttu góð fjárfesting þar sem þær áttu að passa við flestar gerðir skóa og fatnaðar og eyða þannig þörfinni fyrir að eiga tösku fyrir hverja dragt eða kjól. Þegar fram liðu stundir voru þó ekki allir sammála þessu en fatahönnuðurinn Christian Dior sagði í bók sinni frá 1954 um tísku að konur gætu verið í sömu dragtinni frá morgni til kvölds en það gengi ekki að þær væru með sömu töskuna og best væri ef fyrri part dags væru konur með látlausar stærri handtöskur en seinni partinn með minni og ögn finni töskur.³⁶ Vinsældir axlartöskunnar dvínuðu fljótlega og dattu þær nær alveg úr tísku á eftirstíðsárunum nema á meðal unga fólksins á meðan *clutch* töskur komu sterkar inn aftur auk þess sem konur höfðu ekki áhuga á heimagerðum handtöskum lengur heldur vildu fá verksmiðjuframléiddar vel gerðar töskur (sjá mynd 18). Innkaupapokarnir sem höfðu orðið vinsælir í stríðinu héldu sínu striki sem ef til vill hefur átt þátt í því að handtöskur fóru ört stækkandi þegar fram liðu stundir.³⁷

Merkjatöskur líta dagsins ljós

Á eftirstíðsárunum fóru stóru tískuhúsin að átta sig á möguleikunum sem fólust í því að hanna eigin handtöskur og eru margar þeirra frægar og eftirsóttar enn í dag þar á meðal Hermés taska sem átti seinna meir eftir að heita *Kelly bag* (sjá mynd 19) í höfuðið á Grace Kelly prinsessu af Mónakó og má segja að þessar töskur hafi verið upphafið að því sem seinna áttu eftir að kallast it-töskur.³⁸ Þar sem enn var skortur á leðri skutu upp kollinum töskur úr plasti, vynide, pvc og fleiri gerviefnum sem konur tóku opnum örmum.³⁹ Þegar sjöundi áratugurinn tók svo við með unglíngadýrkun og framtíðardraumum urðu vinsældir þessara gerviefna enn meiri auk þess sem hliðartöskur til að skella yfir

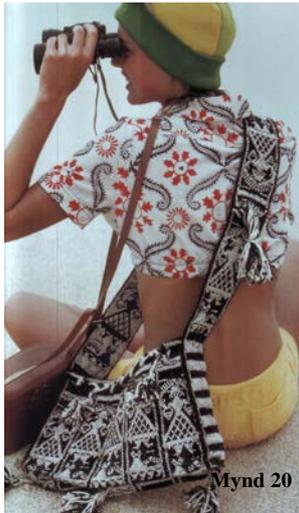

³⁶ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 68- 71.

³⁷ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 75.

³⁸ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 74- 76.

³⁹ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 75- 77.

öxlina áttu glæsta endurkomu og þóttu vera í takt við frelsið sem fylgdi tíðaranda þessa tímabils.⁴⁰ Við lok áratugarins snerist efnisval þó algerlega við fyrir tilstilli hippahreyfingarinnar. Gerviefni glötuðu vinsældum sínum og hliðartöskur úr mjúkum náttúrulegum efnum með útsaumi urðu vinsælar (sjá mynd 20). Á áttunda áratugnum varð síðan afturhvarf til tísku fjórða áratugarins sem varð til þess að til dæmis *pochette* töskur komust aftur í tísku auk þess sem innkaupatóskurnar fengu nafnið *tote* töskur og urðu mjög vinsælar.⁴¹ *Redicule* töskur nutu einnig vinsælda

á ný og þegar líða tók á áratuginn urðu vinsælar töskur sem voru eins og stórar mjúkar handtöskur með bandi til að vippa yfir öxlina og voru í raun millivegurinn á milli þess að vera handtöskur og íþróttatöskur.⁴² Mikið var um stórar hálf formlausar hliðar- og handtöskur (sjá mynd 21) en einnig fór að bera aftur á minni oft nokkuð litríkum og skreyttum handtöskum sem minntu einna helst á þær sem höfðu verið vinsælar á sjötta áratug síðustu aldar.⁴³ Við upphaf níunda áratugarins fór að bera á „merkja snobbi“ þar sem konur voru tilbúnar að borga meira fyrir handtöskur með áfestu vörumerki frá þekktum tískuhúsum og er þetta að mörgu leyti enn lenskan í dag.⁴⁴ Handtaskan hafði hér tekið á sig þá mynd sem við skilgreinum hana út frá enn í dag. Þó að auðvitað sé útlit hennar alltaf að breytast samfara nýjungum á sviði tækni, breyttum ferðamátum, síbreytilegri tísku, breyttri peningnotkun til dæmis með tilkomu greiðslukorta og breytingum á stöðu og hlutverki kvenna í samfélaginu.⁴⁵

Handtaskan sem söluvara

Í aldanna rás hefur maðurinn reynt að greina sig frá þeim sem hann telur sér lægri í þjóðfélagsstiganum með klæðnaði og aukahlutum. Á miðöldum voru til lög sem

⁴⁰ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 92- 97.

⁴¹ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 85- 87.

⁴² Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 122- 125.

⁴³ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 87- 88.

⁴⁴ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 126.

⁴⁵ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 6.

skilgreindu hvernig og hversu mikið maðurinn mátti leggja í þessa hluti allt eftir því hversu háttsettur hann var í samfélaginu. Í dag gilda þó engin lög hvað þetta varðar en þessi þörf manneskjunnar til að skilgreina samfélagsstöðu sína er þó enn til staðar og hafa handtöskur frá ákveðnum fyrirtækjum jafnvel orðið að viðurkenndu stöðutákni.

Mynd 22

Það er einmitt einn af þeim þáttum sem gerir töskur að góðri söluvöru.⁴⁶ Hinn þátturinn sem á stóran þátt í velgengni þeirra er að allt frá því að handtöskur litu dagsins ljós voru þær fljótt aðlagðar að tíðaranda og smekk. Það sem átti mestan þátt í þessum sveigjanleika er að töskur eru ekki bundnar líkt og flestur annar tískuvarningur við það að passa ákveðnum líkamshluta auk þess að þær geta auðveldlega verið úr næstum hvaða efni sem er og formaðar hvernig sem er (sjá mynd 22 og 23), þær geta staðið einar og sér án tengsla við fatnaðinn sem hálfgerður skúptúr eða listaverk. Þetta hefur leitt til þess að handtaskan hefur notið mikilla vinsælda sem efniviður til skreytinga.⁴⁷ Vegna þessa hafa handtöskur óendanlega möguleika á að höfða til sem flestra þar sem viðskiptavinurinn getur valið úr öllum þeim aragrúa handtaska sem tískufyrirtæki hafa upp á að bjóða.⁴⁸ Upprunalega voru þó handtöskur ekki framleiddar hjá tískuhúsum og var það ekki fyrr en á sjötta áratug síðustu aldar að tískuhúsin fóru að átta sig á þeim gróðamöguleikum sem fólst í sölu á handtöskum.⁴⁹ Handtöskur hafa verið allt frá því á tíunda áratug síðustu aldar aðaltekjulind tískufyrirtækja. Þegar gengið er inn í tískuvöruverslun hvar sem er í heiminum kemst maður ekki hjá því að rekast á fjöldann allan af handtöskum. Meginástæðan fyrir því er sú að fátt selst jafn vel og handtaskan. Ólíkt

Mynd 23

öðrum tískuvarningi skiptir aldur viðskiptavinarins eða vaxtarlag ekki máli þegar kemur að því að varan passi honum, það eina sem skiptir máli er hvort handtaskan og sú ímynd sem tískumerki töskunnar stendur fyrir falli honum í geð. Það var meira að

⁴⁶ Han Young Jee, Joseph C. Nunes og Xavier Drèze, „Signaling status with luxury goods: the role of brand prominence”, í *Journal of Marketing*, vol. 74, júlí 2010, bls. 15.

⁴⁷ Vanda Foster, *Bags and purses*, bls. 6.

⁴⁸ Anna Johnson, *Handbags: the power of the purse*, bls. 168-177.

⁴⁹ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 72.

segja algengt á tíunda áratugnum að sjá ráðleggingar í tískutímaritum á þann veg að ef fólk hefði ekki efni á að fylgja nýjustu tískustraumunum þá gæti það samt uppfært útlit sitt með því að festa kaup á nýrri handtösku. Sum töskufyrirtæki þar á meðal

Mynd 24

LOUIS VUITTON

Louis Vuitton tóku einnig upp á því að framleiða fatalínur og sýna á tískuvikunum eingöngu í þeim tilgangi að vekja athygli á handtöskum sínum, skapa þeim fallega umgjörð og umtal í von um að selja fleiri töskur (sjá mynd 24).⁵⁰

Fyrirbærið it-taskan

Tískufyrirtæki hafa lagt sig fram við að markaðsetja handtöskur sínar með auglýsingum og greinum í tískutímaritum og hafa búið þannig til fyrirbærið it-töskuna, en það er sú taska sem stendur upp úr á hverri ártíð og allir verða að eignast.⁵¹ Kelly handtaskan frá Hermés er ein af fyrstu it-töskunum en ástæðan fyrir

velgengi hennar er sú að ímynd Grace Kelly um ríkidæmi og háttsetta samfélagsstöðu festist einnig við Kelly handtöskuna. Þetta hafði það í för með sér að hver sá sem keypti sér Kelly handtösku fékk ímynd með í kaupbæti.⁵²

Vegna þessa hafa töskuframleiðendur verið duglegir við að senda töskur sem gjafir til þeirra leikkvenna sem mest bar á í von um að næla í auglýsingu og ímynd fyrir handtöskurnar ef þær yrðu myndaðar með þær (sjá mynd 25). Fjöldi nýrra

Mynd 25

handtaska varð til í hverri ártíð og urðu því þær sem fyrir voru fljótt álitnar gamaldags eða úreltar. Það var von tískufyrirtækjanna að með þessu myndu konur vilja skipta töskum sínum út mun oftar sem myndi auka sölu. Sú varð raunin og árið 2006 hafði sala á handtöskum aukist helmingi meira en sala á fatnaði. Þessi þrá kvenna til að eignast næstu it-tösku hefur líka orðið til þess að fyrirtæki hafa hækkað verð á handtöskum sínum og oft þurfa viðskiptavinir að skrá sig á biðlista til að eignast

⁵⁰ Dana Thomas, *Deluxe: How luxury lost its luster*, bls. 51-52.

⁵¹ Sama rit, bls. 167-169.

⁵² Caroline Cox, „Bags of class: why do women love handbags so much?“, í *Mail online*, 7. október 2007, sótt 7. Janúar 2012, <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-486265/Bags-class--women-love-handbags-much.html#>

„heitustu” töskurnar.⁵³ Hafa meira að segja verið dæmi um það að konur hafi selt sig í vændi til að eiga fyrir þessum töskum og árið 2005 kom í ljós að fórnarlömb hvirfilbylsins Katrínar í Bandaríkjunum höfðu notað kort frá rauða krossinum sem þeir fengu fyrir nauðsynjum til að kaupa dýrar handtöskur.⁵⁴ Í Bretlandi kom líka upp mál þar sem kona hafði svikið út úr vinnuveitanda sínum andvirði 13 milljóna íslenskra króna sem hún hafði svo eitt í handtöskur frá þekktum merkjum.⁵⁵ Einnig hefur sprottið upp fjöldinn allur af vefsíðum þar sem hægt er að leigja handtösku tímabundið og því auðveldara að hafa efni á því að vera alltaf með nýja og nýja tösku.⁵⁶ Þetta getur verið hentugt þar sem þessar it-töskur geta í dag kostað allt frá hundrað þúsund íslenskum krónum upp í milljónir króna. Það hefur jafnvel verið sagt að konur séu frekar tilbúnar til að eyða í þessar handtöskur en að kaupa sér farartæki eða frí til útlanda.⁵⁷ Allur þessi æsingur í kringum it-töskurnar hefur haft þau áhrif að margar konur hafa misst áhugann á því að keppast við að eiga alltaf nýjustu töskurnar og vilja frekar eiga tösku sem þær telja góða fjárfestingu en að eltast við að vera með sömu tösku og önnur hver leikkona fær gefins. Hafa töskuframleiðendur brugðist við þessu með því að framleiða it-töskur í takmörkuðu upplagi sem oft er erfitt að eignast og þannig gert töskurnar aftur að fágætri lúxusvöru, en það virðist vera einmitt það sem konur eru tilbúnar að borga fyrir.⁵⁸

Merkjapólitík handtöskunnar

Mynd 26

Þrátt fyrir gríðarlegar vinsældir þessara merkjataska þá virðist vera að þeir sem eru virkilega ríkir vilji síður töskur þar sem merki fyrirtækisins er áberandi. Það er vegna þess að þeir vilja greina sig frá þeim sem þeir líta á sem lægra setta sér í þjóðfélaginu. Þeir vilja ekki vera settir í hóp með þeim sem eru frekar ríkir og kaupi merkjatöskur með áberandi merki (sjá mynd 26) til að vekja athygli á auð sínum. Þeir

⁵³ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 154-158.

⁵⁴ Dana Thomas, *Deluxe: How luxury lost its luster*, bls. 169-170.

⁵⁵ „Office girl who stole £70,000 from bosses to buy 22 designer handbags is jailed”, í *Mail online*, 17. Júní 2011, sótt 8. janúar 2012, <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2004722/Treasury-assistant-stole-70-000-bosses-buy-22-designer-handbags-jailed.html>.

⁵⁶ Dana Thomas, *Deluxe: How luxury lost its luster*, bls. 169-170.

⁵⁷ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 158-162.

⁵⁸ Joanna Blythe, „Over 'It': Why the PR hyped must-have bag has had its day”, í *Mail online*, 11. mars 2008, sótt 8. Janúar 2012, <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-528909/Over-It-Why-PR-hyped-bag-day.html>

sem eru svo alls ekki ríkir leggja mikið á sig til að eignast þær töskur sem þessir frekar ríku kaupa því þeim líður með því eins og þeir tilheyri sama klassa og þeir. Þetta er ástæða þess að oft er erfitt að sjá frá hvaða merki allra dýrustu handtöskurnar eru (sjá mynd 27). Að sama skapi útskýrir það hvers vegna

helst eru gerðar eftirhermur af töskum með áberandi merkjum en það er einmitt vegna þess að þeir sem kaupa helst þær töskur eru þeir sem eiga lítið af pening en vilja geta borið eins töskur og þeir sem ríkari eru.⁵⁹ En vinsældum þessara it-taskna hefur frá því seint á áttunda áratug síðustu aldar fylgt heill viðskiptaundirheimur þar sem verslað er með eftirlíkingar af töskum þekktra tískumerkja. Ástæðan fyrir því er að fólk var tilbúið að

borga miklu meira fyrir handtösku bara ef hún var með rétta vörumerkið sem varð til þess að margir stóðust ekki freistinguna að fara út í það að falska þau. Einnig gerðu tækninýjungar í tækjabúnaði þessum ósvífnu aðilum auðveldara fyrir þegar kom að því að herma eftir minnstu smáatriðum í saumaskap og gerð taskanna (sjá mynd 28).⁶⁰ Það er samt kannski svolítið skondið að þó þessar eftirlíkingar sem oft eru nákvæmlega eins, jafnvel framleiddar í sömu verksmiðju og úr sömu efnum skuli oft

Mynd 28

falla svona illa í kramið en mörgum finnst ekkert hallærislegra eða meira niðurlægjandi eins og það að ganga um með eftirlíkingu sem er ef til vill vegna þess að kaupendur eftirlíkinga eru oftast lægra settir í samfélagsstiganum.⁶¹ Enda hefur það sýnt sig að töskur snúast um svo miklu meira en það að vera geymsla undir

hluti sem maður þarf að hafa við hendina. Þegar þú kaupir þér tösku þá færðu ákveðna ímynd og stöðu í samfélaginu með í kaupbæti.⁶²

Handtaskan og kvennréttindabaráttan

Allt frá því handtaskan kom fram á sjónarsviðið hefur hún að miklu leyti verið samtvinnuð að miklu leiti kvennréttindabaráttunni og stöðu kvenna í samfélaginu.

⁵⁹ Han Young Jee, Joseph C. Nunes og Xavier Drèze, „*Signaling status with luxury goods: the role of brand prominence*”, bls. 15-20.

⁶⁰ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 128.

⁶¹ Sama rit, bls. 162.

⁶² Sama rit, bls. 128.

Fyrir mörgum var hún tákn hins nýja kvenfrelsis þar sem konur voru ekki lengur bundnar við heimilin heldur gátu farið um eins og þeim sýndist án þess að þurfa að svara fyrir það.⁶³ Það voru þó alls ekki allar konur þeirrar skoðunar að handtöskur væru tákn um frelsi og mörgum fannst fásinna að hafa losað sig við kvenvasana til þess eins að bera handtösku. Fannst þeim að konur ættu líkt og karlmenn að sauma í föt sín djúpa rúmgóða vasa og njóta þannig sama frelsis og karlmenn. Meðal þeirra var femeníski rithöfundurinn Charlotte Perkins Gilman sem í útópískri skáldsögu sinni *Herland* saumaði karlmannsvasa í fatnað kvenna og losaði þær við handtöskurnar.⁶⁴ Ýmsar kvenréttindarbaráttukonur notuðu muninn á annars vegar vösum sem saumaðir voru í herrafatnað og hins vegar handtöskum sem konur báru í réttindabaráttu sinni sem eins konar táknræna myndlíkingu til að sýna fram á ójöfnuð kynjanna.⁶⁵ Það er því kannski ekki skrítið að þegar Diane Vreeland, sem varð seinna ritstjóri Vogue, hafi lýst því yfir þegar hún hóf störf hjá Harper's Bazaar árið 1937 að hún ætlaði að útrýma handtöskum og koma stórum vösum, líkt og þeim sem tíðkuðust í herrafatnaði, í tísku meðal kvenna. Hún fékk þó ekki að koma þessari skoðun sinni í gegn þar sem handtöskuframleiðendur voru á bak við stóran hluta þeirra auglýsingatekna sem fjármögnuðu blaðið.⁶⁶ Handtöskur urðu ört vaxandi markaðsvara þar sem flestar konur voru ánægðar með að ganga með handtösku. Jafnframt var mjög algengt að þegar fyrsta góða handtaskan var keypt fyrir ungar stúlkur þá var það líkast einskonar vígsluathöfn sem markaði fyrstu skref þeirra sem fullvaxta konur.⁶⁷ En hvað sem töskunum leið þá voru konur smám saman að fá aukið frelsi og verða fjárhagslega sjálfstæðari vegna þess að margar hverjar voru farnar að afla eigin tekna. Þrátt fyrir þetta aukna frelsi og eyðslugetu virtist sem konur kysu að fjárfesta í handtöskum frekar en að ganga í fötum með stórum vösum.⁶⁸ Kvenréttindabaráttukonur voru þó ekki hættar að notast við handtöskur sem táknræna birtingarmynd um kúgun kvenna og til að sýna fram á mismunun kynjanna mótmæltu konur handtöskunum aftur á áttunda áratug síðustu aldar þar sem þær vildu sömu réttindi og karlar og sýndu það á táknrænan hátt með því hætta að halda á handtöskum

---

⁶³ Dana Thomas, *Deluxe: How luxury lost its luster*, bls. 186.

⁶⁴ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 10.

⁶⁵ Sama rit, bls. 37-38.

⁶⁶ Dana Thomas, *Deluxe: How luxury lost its luster*, bls. 187.

⁶⁷ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 80.

⁶⁸ Sama rit, bls. 116.

og hafa þannig báðar hendur frjálsar líkt og karlmenn.⁶⁹ Töskufyrirtækin voru ekki lengi að koma til móts við þetta og urðu fingerðar axlartöskur sem minntu á skjalatöskur fljótt vinsælar á meðal vinnandi kvenna (sjá mynd 29).⁷⁰ Þrátt fyrir allt þá hafa vinsældir handtöskunnar aukist samsíða auknu jafnrétti og batnandi stöðu kvenna

Mynd 29

heimi karlmannna.⁷³

í samfélaginu og kallaði til dæmis tískusöguritarinn Farid Chenoune handtöskuna verkfærakassa kvenleikans.⁷¹ Eftir að kvenréttindabaráttukonur höfðu notast við handtöskur sem sönnunargagn um ójöfnuð í kynjamálum lengi vel var nokkuð skondið að á endanum var hópur karla sem barðist fyrir því að hannaðar væru handtöskur fyrir karlmenn.⁷² Í dag bera konur handtöskur til upphafningar og sem einhvers konar verðlaunagrip fyrir það að hafa náð frama í

Lokaorð

Þrátt fyrir ýmsar mótbárur og misjafnar vinsældir eru handtöskur enn mikilvægur fylgihlutur í lífi kvenna og erfitt er að gera sér í hugarlund að það eigi eftir að breytast og að handtöskur muni í framtíðinni heyra sögunni til. Þær eiga þó án efa eftir að halda áfram að þróast, breytast og laga sig að nýjum lifnaðarháttum en þessi aðlögunarhæfi þeirra er einmitt það sem hefur fært þeim þá velgengi sem þær hafa átt að fagna. Handtöskur eru ekki lengur einungis ætlaðar konum og hafa karlmenn í auknum mæli fært þá hluti sem þeir geyma vanalega í vösum sínum yfir í handtöskur og ef til vill er það merki þess að aukið jafnrétti ríkir á milli kynjanna. Þar sem manneskjan hefur öldum saman keppt við að skilgreina sig og stöðu sína í samfélaginu með ytra útliti sínu og klæðaburði er ólíklegt að það eigi eftir að breytast í bráð. Við búum á tímum efnishyggju þar sem lífsgæði og þjóðfélagsstaða eru oft á tíðum mæld í því hversu mikið fólk hefur á milli handanna. Á meðan við búum enn í

⁶⁹ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 118.

⁷⁰ Stephanie Pedersen, *Handbags: what every woman should know*, David and Charles, Devon, 2006, bls. 51- 52.

⁷¹ Caroline Cox, *The handbag: an illustrated history*, bls. 8.

⁷² Sama rit, bls. 108.

⁷³ Anna Johnson, *Handbags: the power of the purse*, bls. 11.

Þannig samfélagi er líklegt að handtöskur gegni áfram hlutverki stöðutákns og munu handtöskur þar af leiðandi halda áfram að vera ein mikilvægasta söluvara tískuheimsins.

Heimildarskrá

Blythe, Joanna, „Over 'It': Why the PR hyped must-have bag has had its day”, í *Mail online*, 11. mars 2008, sótt 8. janúar 2012, <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-528909/Over-It-Why-PR-hyped-bag-day.html>

Cox, Caroline, *The handbag: an illustrated history*, Harper Collins publishers, New York, 2007.

Cox, Caroline, „Bags of class: why do women love handbags so much?”, í *Mail online*, 7. október 2007, sótt 7. janúar 2012, <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-486265/Bags-class--women-love-handbags-much.html#>

Foster, Vanda, *Bags and purses*, önnur útgáfa, The costume accessories series, B.T. Batsford ltd., London, 1985.

Han Young Jee, Joseph C. Nunes og Xavier Drèze, „Signaling status with luxury goods: the role of brand prominence”, í *Journal of Marketing*, vol. 74, júlí 2010, bls. 15-30.

Johnson, Anna, *Handbags: The power of the purse*, Workman publishing company inc., New York, 2002.

Laronche, Martine, „The secret life of handbags”, í *The Guardian*, 5. apríl 2011, sótt 8. janúar 2012, <http://www.guardian.co.uk/artanddesign/2011/apr/05/secret-handbags-pierre-klien-laronche>

„Office girl who stole £70,000 from bosses to buy 22 designer handbags is jailed”, í *Mail online*, 17. Júní 2011, sótt 8. janúar 2012, <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2004722/Treasury-assistant-stole-70-000-bosses-buy-22-designer-handbags-jailed.html>

Pedersen, Stephanie, *Handbags: what every woman should know*, David and Charles, Devon, 2006.

Thomas, Dana, *Deluxe: How luxury lost its luster*, the Penguin press, New York, 2007.

Wilcox, Claire, *Bags*, V&A Publications, London, 1999.

Ljósmyndaskrá

- Mynd 1- Scythian pouch frá 5.öld- Johnson, Anna, *Handbags: The power of the purse*, Workman publishing company inc., New York, 2002, bls. Xix.
- Mynd 2- Þýsk pyngja frá c.a 1550 með járnramma- Ivo, Sigrid, *Bags*, The pepin press B.V., Amsterdam, 2011, bls 19.
- Mynd 3- Mynd frá 1513 af konu með pyngju fasta við mittis/mjaðmabelti- Wilcox, Claire, *Bags*, V&A Publications, London, 1999, bls 13.
- Mynd 4- Frönsk brúðkaupspyngja frá c.a. 1700- Ivo, Sigrid, *Bags*, Bls 28.
- Mynd 5- Hollensk *chatelaine* úr silfri frá 1740- Ivo, Sigrid, *Bags*, bls 51.
- Mynd 6- Bundnir vasapokar frá Englandi í kringum aldamótin 1700- Wilcox, Claire, *Bags*, bls 32.
- Mynd 7- Ensk hannyrðataska frá síðari hluta átjándu aldar- Ivo, Sigrid, *Bags*, bls70.
- Mynd 8- Frönsk *reticule* taska úr silki frá því snemma á nítjándu öld- Ivo, Sigrid, *Bags*, bls 73.
- Mynd 9- Skopmynd af kventísku í París í kringum 1800- Wilcox, Claire, *Bags*, bls 49.
- Mynd 10- *Chatelaine* taska úr flaueli frá 1879- Ivo, Sigrid, *Bags*, bls 54.
- Mynd 11- Carpet bag frá 1840- Cox, Caroline, *The handbag: an illustrated history*, Harper Collins publishers, New York, 2007, bls 29.
- Mynd 12- Ensk leðurhandtaska frá 1870- Ivo, Sigrid, *Bags*, bls 127.
- Mynd 13- Dorothy taska frá 1918- http://www.scycxh.com/a-black-drawstring-dorothy-bag-1918-lc1987_10.html, sótt 5. nóvember 2011
- Mynd 14- Pochette taska frá 1920- <http://www.nulathanhauser.com/archive/12-2008/blog.pl>, sótt 25. desember 2011
- Mynd 15- Handtaska undir súrrealískum áhrifum frá millistríðsárunum eftir franska hönnuðinn Anna Marie- Cox, Caroline, *The handbag: an illustrated history*, bls 63.
- Mynd 16- Tískuteikning sem birtist í Vogue 1920 þar sem módel heldur á clutch tösku- Cox, Caroline, *The handbag: an illustrated history*, bls 45.
- Mynd 17- Típísk stríðsárataska frá fimmta áratug síðustu aldar- Cox, Caroline, *The handbag: an illustrated history*, bls 68.
- Mynd 18- Rauð leðurhandtaska eftir Pauline Trigère frá 1952- Cox, Caroline, *The handbag: an illustrated history*, bls 78.
- Mynd 19- Kelly taska frá 1990 eftir Hermés- Ivo, Sigrid, *Bags*, bls 338.
- Mynd 20- Hippataska frá 1971 eftir Odyssey- Cox, Caroline, *The handbag: an illustrated history*, bls 111.

Mynd 21- Handtaska eftir Carlos Falchi frá síðari hluta áttunda áratugarins- Cox, Caroline, *The handbag: an illustrated history*, bls 124.

Mynd 22- Empire-veski eftir Alexander McQueen haustið 2008-
<http://www.trenddelacreme.com/2008/12/acquiring-taste-for-faberge-eggs.html>, sótt 25. desember 2011

Mynd 23- Veski eftir Alexander McQueen vorið 2011-
http://www.anothermag.com/loves/user/Ju_Cesar/5, sótt 25. desember 2011

Mynd 24- Mynd úr auglýsingaherferð töskuframleiðandans Louis Vuitton vorið 2011-
<http://www.handbagstake.com/page/2>, sótt 25. desember 2011

Mynd 25- Hér sést leikkonan Angelina Jolie með Louis Vuitton tösku-
<http://kaloka.livejournal.com/60762.html>, sótt 25. desember 2011

Mynd 26- B-bag frá Fendi sem kostar í kringum 85 þúsund íslenskar krónur-
http://www.classyluxuryhandbags.com/shop/index.php?main_page=product_info&cPath=9_1_11&products_id=264, sótt 25. desember 2011

Mynd 27- Selleria bag frá Fendi sem kostar meira en 4,5 milljónir íslenskra króna-
<http://handbags.wetpaint.com/page/Most+Expensive+Designer+Bags+Handbags+List>, sótt 25. desember 2011

Mynd 28- Fendi eftirlíking- <http://www.bagluluxury.org/fendi-c-72.html>, sótt 25. desember 2011

Mynd 29- Rauð handtaska eftir Jan Michael frá níunda áratugnum-
<http://www.alexandravintage.com/products-page/handbags/vintage-1980s-rouge-red-handbag-with-silver-detail/>, sótt 2. janúar 2012